

Bálint György
Kertésznapló
2022

Hűségese társunk: a kert

A történelem előtti évezredekben a magyarok és rokon népeik Nyugat-Szibéria végtelen, füves pusztáin és rétein legeltették főként lovakból, bivalyokból, juhokból és kecskékből álló nyájait.

Ha a jószágok lecsupaszították a legelőt, akkor lebontották gyorsan felállítható sátraikat és kerestek egy újabb területet, lehetőleg bővizű folyó, patak, tó vagy forrás közelében. A legeltetés mellett a férfiak halásztak és vadásztak; az asszonyok ügyeltek a tűz állandóságára, gombát, gyümölcsöt, ehető bogycát, fűszernövényeket gyűjtöttek és ellátták a ház körüli feladatokat.

Dőszámításunk előtt mintegy 2000 évvel elkezdték a földművelést, ami csak a honfoglalás után vált általánossá. Házaikat bekerítették a vadállatok és a nem kívánt idegenek távoltartására. A bekerített kertben megindult a kertészeti termelés.

Szent István korában és a következő évszázadokban számos szerzetesrend épített templomokat és kolostorokat. Ezek kertjében gyógygnövényeket is termesztettek.

Az újkorban a főurak pompás kertjeibe a virágok, pálmák és egyéb díszítő növények mellé szőlőt, gyümölcsfákat is ültettek. Számos, addig ismeretlen, de a világjárók jóvoltából ide került növény honosodhatott meg hazánkban, gazdagodott a flóra.

Korunk kertjei két célt tűznek maguk elé: legyenek szépek és hasznosak. Ezek nem ellentétes célok, hanem segítik is egymást: egy virágzó meggyfa nem csupán bámulatosan szép, de értékes gyümölcsöt is érlel. A szőlővel felfuttatott lugas nem csak látványos, de árnyat is ad a forró nyári napokon.

A kertben mindenki talál magának helyet: a gyerekek játszótér, a felnőttek napozó helyet, az idősek csendes zugokat. És a kert mindenkinek ad munkát, nemcsak a jó erőben levő fiatal férfiaknak, hanem a nőknek, a tinédzsereknek és az időseknek egyaránt.

Ebben a szép kalendáriumban a legfontosabb kerti tudnivalókra kívánjuk felhívni az Olvasók figyelmét. Ha ez sikerül, akkor elértük a célunkat. Mindannyiunknak jó olvasást és gazdag termést kívánunk!

Bálint György

Január 1.
Újév

Március 15.
Nemzeti ünnep

Április 15.
Nagypéntek

Április 17–18.
Húsvét

Május 1.
A munka ünnepe

Június 5–6.
Pünkösd

Augusztus 20.
Az államalapítás
ünnepe

Október 23.
Nemzeti ünnep

November 1.
Mindenszentek

December 25–26.
Karácsony

2022

Január

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
52					1	2	
1	3	4	5	6	7	8	9
2	10	11	12	13	14	15	16
3	17	18	19	20	21	22	23
4	24	25	26	27	28	29	30
5	31						

Február

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
5	1	2	3	4	5	6	
6	7	8	9	10	11	12	13
7	14	15	16	17	18	19	20
8	21	22	23	24	25	26	27
9	28						

Március

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
9		1	2	3	4	5	6
10	7	8	9	10	11	12	13
11	14	15	16	17	18	19	20
12	21	22	23	24	25	26	27
13	28	29	30	31			

Április

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
13					1	2	3
14	4	5	6	7	8	9	10
15	11	12	13	14	15	16	17
16	18	19	20	21	22	23	24
17	25	26	27	28	29	30	

Május

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
17						1	
18	2	3	4	5	6	7	8
19	9	10	11	12	13	14	15
20	16	17	18	19	20	21	22
21	23	24	25	26	27	28	29
22	30	31					

Június

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
22			1	2	3	4	5
23	6	7	8	9	10	11	12
24	13	14	15	16	17	18	19
25	20	21	22	23	24	25	26
26	27	28	29	30			

Július

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
26					1	2	3
27	4	5	6	7	8	9	10
28	11	12	13	14	15	16	17
29	18	19	20	21	22	23	24
30	25	26	27	28	29	30	31

Augusztus

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
31	1	2	3	4	5	6	7
32	8	9	10	11	12	13	14
33	15	16	17	18	19	20	21
34	22	23	24	25	26	27	28
35	29	30	31				

Szeptember

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
35				1	2	3	4
36	5	6	7	8	9	10	11
37	12	13	14	15	16	17	18
38	19	20	21	22	23	24	25
39	26	27	28	29	30		

Október

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
39						1	2
40	3	4	5	6	7	8	9
41	10	11	12	13	14	15	16
42	17	18	19	20	21	22	23
43	24	25	26	27	28	29	30
44	31						

November

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
44		1	2	3	4	5	6
45	7	8	9	10	11	12	13
46	14	15	16	17	18	19	20
47	21	22	23	24	25	26	27
48	28	29	30				

December

hét	Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
48				1	2	3	4
49	5	6	7	8	9	10	11
50	12	13	14	15	16	17	18
51	19	20	21	22	23	24	25
52	26	27	28	29	30	31	

ELSŐ LÉPÉS: FELKÉSZÜLÉS

A régi bölcsék nem ok nélkül hangoztatták, hogy csak az első lépés nehéz. A kertésznek azonban az első lépés, a felkészülés előtt van még egy feladata: össze kell foglalnia azokat a tapasztalatokat, amelyeket az elmúlt évben szerzett. A jókat és a rosszakat egyaránt, mert mind a kettő előnyösen használható lesz a most kezdődő esztendőben. De a haladás, az első lépés mégis a ránk váró munkák átgondolt, megfontolt előkészítése.

A hosszú téli esték lehetőséget nyújtanak arra, hogy a család tagjai összegyűljenek a meleg szobában és előadják kívánságaikat. A kisgyerekek persze rögtön azzal hozakodnak elő, hogy a homokozójukban friss homok van szükségük. A kisleány nagyon megszerette a cukkinit, azt kéri, hogy ebből hadd palántázhasson valamivel többet. A ház asszonya azt sürgeti, hogy idejében szerezzék be az ablakládákba ültetendő muskátliitöveket. A ház gazdája máris feljegyzi magának, hogy be kell szereznie valahol jó erős paprikát nevelő palántákat, mert ő igen szereti a csípőset.

Nagyon hasznos feladat az egyik jól rajzoló családtagnak, hogy készítsen egy vázlatot arról, hogy az új esztendőben hová kerüljenek a zöldségfélék, hol lesz a legszínesebb, egész nyáron pompázó egynyári palántákkal beültetett virágág, melyet vendégeik oly sokszor megdicsérnek.

Hozzá kell szoknunk ahhoz, hogy minden évben új, eddig ismeretlen betegségek és kártevők jelennek meg a kertekben is. Ezért fölöttébb hasznos dolog januárban olvasgatni a kertészeti szakkönyveket és folyóiratokat. Az utóbbi években rendszeres tájékoztatást adnak a megyei napilapok, a helyi rádió- és tévécsatornák. Érdemes részt venni a művelődési házak kertészeti előadásain és szükség esetén felkeresni a helyi falugazdászt, aki a legfrissebb tudományos kutatások ismeretében tud tanácsot adni arra, hogy az adott környezetben és időpontban milyen permetlével lehet növényeinket a kártevőktől és kórokozóktól megvédeni. Ha biokertet szeretnénk, az abban felhasználható növényvédelmi szerek listáját megtaláljuk a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. honlapján (www.biokontroll.hu).

1 Szombat

2 Vasárnap

Az év első napjaiban még tart az ünnepi hangulat, talán arra is van időnk, hogy kertészeti könyveket, újságokat lapozgatva ábrándozunk. Ha kipihentük az ünnepek fáradalmait, elkezdhetjük tervezgetni az idei kertünket. Érdemes az előző évre való visszatekintéssel kezdeni: mi az, ami nagyon jól sikerült, és mi az, ami kevésbé. Mi lehetett az oka, ha valami nem jól sikerült? Gondoljuk végig, ebben az évben mit szeretnénk termesztani kertünkben és készítsük el a konyhakert és a virágágyások ültetési tervét. Ha nagy hó esett, rázzuk le a túllevél fákrol és cserjékről.

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, resembling notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

Ha nincs kertünk, akkor keressünk szakirodalmat arról, mit ültethetünk a balkonra. Ha van a közelünkben közösségi kert, csatlakozzunk, igényeljük egy-két parcellát. Ha kicsi a kertünk, rossz a talajunk, építünk magaságyást.

3 Hétfő

4 Kedd

Addig is, míg megérkezik a tavasz, csíráztatott magvakkal pótolhatjuk zöld-éhségünket. Fogjunk egy befőttesüveget, tegyünk bele egy evőkanál csíráztatni való magot (zsázstát, lucernát, retket, csicseriborsót), majd öntsük fel vízzel. Az üveg tetejére rögzítsünk gézlapot, vagy tegyünk rá kilyuggatott fedőt. Egy éjszakányi ázás után öntsük le a vizet a magokról. Ezután naponta öblítsük át a magokat, amíg a csírák ki nem töltik az üveget (3–7 nap). Egy utolsó öblítés után fogyaszthatók a csírák. Két-három üveg használatával folyamatosan biztosíthatjuk csíraszükségletünket.

5 Szerda

6 Csütörtök

7 Péntek

8 Szombat

Ha nemcsak csírákhoz, hanem friss zöldhöz is szeretnénk jutni a téli hónapokban, vessünk kerti zsázsát. Jó minőségű, lehetőleg homokkal kevert virágföldet tegyünk lapos edénybe, 2-3 ujjnyi vastagon. Ne használjunk más szobanövények cserepéből származó földet, mert az rendszerint fertőzött; az ilyen földből kikelő növénykéek szára elvékonyodik, a növények eldőlnék és elpusztulnak. A földet nyomkodjuk le, és szórjuk rá a magvakat jó sűrűn. A magokat ezután takarjuk be 1-2 mm vastag föld- vagy homokréteggel, és ezt is nyomkodjuk le.

9 Vasárnap

Az edényt állítsuk sötét helyre, vagy fedjük le kartonpapírral, amíg a magok kibújnak a földből, így nem marad a maghéj a levél helyén. Ezután tegyük minél világosabb, meleg (20–22 °C-os) helyre. A vetés után 3-4 nappal már megfigyelhetjük, hogyan bújnak ki a magok. Ekkor bőségesen adjunk nekik vizet, de ne felülről öntözzük, hanem a vízáteresztő edényt állítsuk naponta 5–10 percre vízbe. A 10–12. napon már szüretelhetünk is.

10 Hétfő

11 Kedd

A tavaszi munkák legfontosabb kellékei a vetőmagok. Az öreg, több-éves magokkal szemben legyünk bizalmatlanok, mert egy idő után elvesztik csírákéességüket. Ezért az előző évekből megmaradt magokat csíráztassuk meg: egy lapos tányérba tegyünk szűrőpapírt (itatóst/papírtörölt), nedvesítsük meg és rakjunk rá 10–20 szem magot. Az edényt takarjuk le alufóliával, állítsuk meleg helyre, és gondoskodjunk róla, hogy a papír mindig nedves legyen. Néhány nap múlva a magok csírázni kezdenek. Számoljuk meg, hogy hány mag hozott egészséges csírá, ebből láthatjuk, hogy a mag alkalmas-e a vetésre.

12 Szerda

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

80%-nál kisebb mértékben csírázó magot már nem érdemes elvetni, mert szabadföldi körülmények között egyébként is rosszabbak a csírázás feltételei. A gyengén csírázó magvakból arányosan többet kell vetni. Ma már a vetőmag sem olcsó, de ne sajnáljuk rá a pénzt, mert ez a legjövedelmezőbb befektetés. Az üzletben vásárolt, tasakolt vetőmagvak megbízhatóak, korszerűek, a csírákéességük is kielégítő.

13 Csütörtök

14 Péntek

Továbbra se feledkezzünk meg a madarokról! Szegények már az összes elérhető bokorról leszedegették a bogyókat, és a rovarok, amelyek számukra a legfőbb élelmet adják, még nem keltek ki, tehát éheznek. Pedig a tél végére olyan kondícióba kellene kerülniük, hogy ne csak énekeljenek, de tojásokat is rakjanak és fiókákat neveljenek, amelyek segítők társaink lesznek a rovarkártevők elleni küzdelmünkben! Ezért mindenképpen folytassuk etetésüket, és lassacskán az odúkat is kitehetjük a fákra. Ellenőrizzük gyakran, hogy az itatókban nem fagyott-e be a víz.

15	Szombat

16	Vasárnap

17 Hétfő

18 Kedd

Még hidegre virrad a későn felkelő nap, de a szélcsendes, csapadékmentes időben már hozzá lehet látni a kerti munkához.

A téli tespedés közben jól is esik egy kis változatos és egyben hasznos testmozgás! Először a gyümölcsfákat és -bokrokat vegyük gondozásba.

Tekintsük át az idősebb gyümölcsfák koronáját, és a száraz, egymást keresztező, sűrűn álló vesszőket, ágakat vágjuk ki, hogy a korona áttekinthető, szellős, napsütéses legyen.

19 Szerda

20 Csütörtök

Szedjük le a fákról és égessük el a monília gyümölcsmúmiákat, amelyek tavasszal milliószámra szórják szét fertőző spóráikat! Fordítsunk nagy figyelmet a meggyfákra, mert ezek az utóbbi években különösen sokat szenvedtek a monília fertőzéstől. Vágjuk le tőlük a lisztharmatos és a tűzelhalásos almafavesszőket!

Ne késlekedjünk a fák törzsének és vastagabb ágainak tisztogatásával, mert a felváló kéregpikkelyek alatt a gombaspórák és a rovartojások sokasága talált téli bújóhelyet. A lekapart hulladékot gondosan össze kell takarítani és el kell égetni!

21	Péntek

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A termő gyümölcsfák törzsén minden bizonnyal találunk mély repedéseket és fagyfoltokat. Ha ezeket nem gondozzuk, akkor évről évre kiterjedtebbek lesznek és gyakran taplógombák is megjelennek rajtuk, kiodvasodnak, és előbb-utóbb a fa pusztulását okozzák. Kéregkaparóval, éles késsel annyira ki kell tisztítani a sebeket, hogy eleven, világoszöld szövet legyen a felszínen, és azt sebvédő anyaggal (fabalzsammal) be kell kenni.

22 Szombat

23 Vasárnap

A köszméte- és a málnabokrok igen korán kezdenek rügyezni. Ezek meghálálják a januári metszést.

A „télikabátba öltöztetett”, gondosan betakart füge-, gránátalma-, kivi- és pampafűbokrok takarását kissé meg lehet lazítani, bízva abban, hogy már nem lesz hosszan tartó, zord hideg!

24 Hétfő

Most, január vége felé, amikor – legalábbis remélem – kifelé haladunk a télből, már nagyon tűkön ülök az íróasztal mellett, és egyre többet gondolok a téli álmát alvó kertre, meg arra, hogy mi mindent kell majd tavaszra kelve, rövid idő alatt elvégezni.

Úgy vélem, hogy kedves Olvasóm is így van ezzel, akárcsak az a több százezer ember, akinek számára egyre fontosabbá válik a kert. Nemcsak mint a szabadidő eltöltésének értelmes és kellemes kerete, hanem mint munkahely is, ahol friss zöldséget, gyümölcsöt, szőlőt, szép virágokat lehet megtermelni – ezzel is csökkentve a családi költségvetés gondjait, és friss, egészséges táplálékot tenni asztalunkra.

25 Kedd

26 Szerda

A fagymentes kamrában gond nélkül telel a téli alma, de azért nem árt kéthetenként átvizsgálni és a penészes, rothadó gyümölcsöket eltávolítani, mert azok az egészségeseket is megfertőzik. Némileg nehezebb dolgozni a körte tárolása, mert ez állandó, alacsony hőmérsékletet és gyakori szellőztetést kíván, de a tárolóban beérett, besárgult körte igen kiváló téli csemege. Vegyük komolyan, hogy a birset elkülönítve kell tárolni, mert az erős illatát felveszi a többi gyümölcs is! A burgonyát szintén válogassuk át kéthetente, a csírákat törjük le a gumókról.

27 Csütörtök

28 Péntek

A kertünkbe telepítendő dísznövények kiválasztására is fordítsunk figyelmet. Tervezésnél a kifejlett növény méretével számoljunk. Ne ültessünk túl sok félért, válasszuk ki azokat, amelyek igazán tetszenek, és egymáshoz is illenek. Vegyük figyelembe a helyi termesztési körülményeket – nézzünk körül a környéken, mi érzi jól magát. Kis kertben egy-egy mutatósabb zöldségnövényt (pl. színes nyelű, levelű mángold) is betervezhetünk a díszkertbe.

29 Szombat

30 Vasárnap

31 Hétfő

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, resembling notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

Ha ősszel elmulasztottuk volna, most már feltétlenül nézzük át szerszámainkat, tisztogassuk, és ha szükséges, élezzük meg őket. Új kerttulajdonosoknak azt ajánljuk, hogy kerti szerszámaik beszerzésénél vegyék figyelembe a kert méretét, és inkább kevesebb, de jó minőségű szerszámot vásároljanak.

Ne feledkezzünk meg kedvenc szobanövényeinkről sem, amelyek sokat szenvednek a zárt, meleg levegőtől. Legjobban 21-22 °C-os, világos helyiségben és rendszeres öntözés mellett érzik magukat. De arra nagyon kell ügyelni, hogy léghuzat ne érje őket!

Február

LEGNAGYOBB KINCSÜNK: A TERMŐFÖLD

A gazda, a kertész és az erdész legfontosabb termelőeszköze a termőföld, amelyben folyamatos változások mennek végbe; a helyes vagy helytelen művelés következtében termőképessége javul vagy romlik. A ma emberének az a feladata, hogy a termőföldet úgy használja, hogy legalább olyan minőségben tudja átadni utódainak, amilyenben azt elődeitől örökölte!

Az agrártermelés igen felelősségteljes tevékenység, mert a termőföld a helytelen, hanyag művelés következtében egy-két év alatt elértéktelenedik, de rendbe hozásához legalább 10–12 esztendő szükséges. Ezért fontos a termőföld tulajdonságainak megismerése.

A talaj igen bonyolult organizmus. Szilárd, folyékony és légnemű elemei folyamatos változásokon mennek át. A kémiai elemek mennyisége és aránya is változik, de mindig van a termőtalajban oxigén, hidrogén, nitrogén, szén, mész, kisebb mennyiségben magnézium, vas, réz, cink és mangán is. A műtrágyázás és a gyomirtás következtében felszaporodhatnak benne a nehézfémek.

A jó termőtalajban sokféle élőlény talál otthonra. Ezek lehetnek mikroszkopikus gombák, baktériumok, ázálékállatok, fonálférgek, giliszták, pajorok, hangyák, sőt emlősök (vakond, ürge, pocok stb.) is; mindezeknek döntő szerepük van a talajba kerülő szerves anyagok lebontásában.

Nálunk leggyakoribb a homok-, a vályog- és az agyagtalaj, valamint ezek változatai, és előfordulnak szikes talajok is. A homoktalaj a vizet gyorsan felveszi, rövid ideig tárolja, majd levezeti az alsóbb talajrétegekbe, a vályogtalaj a vizet könnyen felveszi, egy ideig tárolja és a növényzet gyökerei számára felvehetővé teszi, az agyagtalaj a vizet viszonylag lassan veszi fel, hosszan tárolja, és nehezen adja át a felszívó gyökereknek. Ezért az átlagos művelésmóddhoz a legjobb a vályog- és az agyagos-vályog talajok.

A talajok termőképességét évszázadokon át istállótrágyázással, vetésforgóval, az őszi mélyszántással tartották fenn, illetve növelték. Az istállótrágya mennyisége azonban állandóan csökken és a vetésforgó alkalmazásának is számos akadálya lehet. Ennek következtében csökken a talajélet, lassul a talajba kerülő szerves anyagok lebomlása, és a növények kevesebb tápanyaghoz jutnak. Ezen a jelenségen az utóbbi években zöldtrágyázással, a szőlősorok füvesítésével igyekeztek javítani. Ma már kaphatók biológiai szempontból igen aktív készítmények, amelyek jelentős mértékben elősegítik a talajélet élénkülését a kertekben és a szántóföldeken egyaránt.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha örökre és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatod vele.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

[illegible]

1 Kedd

[illegible]

A törzstisztogatás után következnek a fák koronájának ritkítása, mert csak a napsütötte, széljárta ágak között biztonságos a kártevők elleni védekezés és a gyümölcserés.

Fontos teendő a termő szőlőtőkék harmatgyökerezése is. Ezek a talaj közelében elhelyezkedő, sokszor ujjnyi vastagságúra meghízó gyökök átveszik az oldal- és a talpgyökök szerepét, aminek következtében a többi gyökér elsatnyul. Igen ám, de nyáron, amikor a felső talajréteg kiszárad, a sekélyen lévő harmatgyökök nem jutnak